

3 Highlights på Museer Efterår 2021

Nordatlantens Brygge – Shoplifter – Nervescape IX

Nordatlantens Brygge

Nordatlantens Brygge er et kulturhus, hvor du kan opleve kunst og kultur fra Færøerne, Grønland og Island og det øvrige Norden. I de historiske rammer på Christianshavns havnefront kan man opleve alt fra kunststillinger, koncerter og film til events og foredrag. Vi viser såvel etablerede og velkendte kunstnere som nye og endnu ukendte - hele året rundt.

Det gamle næsten 7000 m² store pakhuis, der i dag huser Nordatlantens Brygge, blev bygget i 1766-67 af murermester J.C. Conradi. Huset ligger på Den Grønlandske Handels Plads, der i 200 år var det travle centrum for samhandlen med Færøerne, Finmarken, Island og især Grønland, og fremstår som bevis på havnens driftige fortid.

I mere end 200 år blev tørfisk, saltede sild, hvaltran og skind losset, lastet og lagret på området, inden varerne blev solgt videre til det europæiske marked. Mange grønlandere, islændinge, færingere og danskere er gennem tiden kommet sejlene til og fra Den Grønlandske Handels Plads, som var det første faste land, de betrødte efter den lange rejse.

En nordatlantisk ankerplads

Den Grønlandske Handels Plads er, sammen med nabogrunden Krøyers Plads, en del af en ø, som blev anlagt i midten af 1700-tallet. Oprindeligt var der vand mellem Wilders Kanal og den nuværende Trangraven, men i 1735 fyldte storkøbmand og skibsreder Andreas Bjørn pladsen op med byggemateriale og renovationslæs fra byen.

Andreas Bjørn anlagde et skibsværft ved Wilders Plads, og på den øvrige del af øen opstod et klondike af småværfter, værksteder, pakhuse og beboelser.

Grønlands Handels Plads blev i 1747 overtaget af Det almindelige Handelskompagni, som handlede med Grønland, Island, Finmarken og Færøerne.

I 1766 blev det store pakhuis, som i dag er rammen om Nordatlantens Brygge, opført. Først hed det Islandske Pakhus, senere Det Grønlandske Pakhus. I 1774 blev handlen overtaget af Den Kgl. Grønlandske Handel (KGH). Senere blev det det såkaldte Skindpakhuis (1781) og Det Brede Pakhus og Krøyers Pakhus (1806) opført, og i den travle periode i dette århundrede fulgte først Trankogeriet (1920'erne) og senere et lavt betonpakhuis (1960'erne), som blevet nedrevet i 2011.

Storhedstiden

1950'erne og 60'erne var områdets storhedstid. I tak med at flere skibe lagde til kajs øgedes også lastbiltrafikken i Strandgade, og det var mere reglen end undtagelse, at gaden var lukket til af lastbiler. Det var også i den periode, at man lavede en "tunnel" igennem pakhuisets østlige del, hvor Islands ambassade nu holder til. Tunnellen sikrede to-vejs-passage for lastvognene, og gjorde det muligt at få etableret vendeplads nord for pakhuiset.

I længden var den øgede handel og trafik dog for meget for området, og i starten af 1970'erne besluttede KGH at flytte skibstrafikken til Ålborg. I mange år var der også "grønlandsbutik" i området, en funktion, der blev genoptaget i perioden 2003-2016 i forbindelse med åbningen af Nordatlantens Brygge.

Et nyt byrum tager form

I begyndelse af 1980'erne flyttede KGH deres sidste aktiviteter fra pladsen, der blev overtaget af Told & Skat. I slutningen af 1980'erne gik arbejdet med at udvikle Grønlandske Handels Plads i gang. Det har ført til, at Krøyers Pakhus blev restaureret i 1992, og i dag bl.a. rummer Arktisk Institut og Institut for Eskimologi.

3 Highlights på Museer Efterår 2021 Nordatlantens Brygge – Shoplifter – Nervescape IX

I 2003 åbnede Nordatlantens Brygge med officielle repræsentationer for Færøerne, Grønland og Island, udstillings-, konference- og selskabslokaler samt restaurant Noma (indtil 2017), i det store pakhus, der har en karakteristisk basaltøjle placeret ved indgangspartiet.

Det attraktive byrum omkring kulturhuset er i stadig udvikling, og i 2015 blev tre præmierede bolig- og erhvervsejendomme indviet. I sommeren 2016 åbnede Inderhavnsbroen efter flere års forsinkelse; en gang- og cykelbro der forbinder Nordatlantens Brygge og Holmen med Nyhavn. Sideløbende er der åbnet en række restauranter i området, der fra 2017-2019 også kommer til at danne rammen om et streetfood-koncept med fokus på nordisk mad.

Nordatlantens Brygge – Shoplifter – NERVESCAPE IX indtil 2. januar

Shoplifter / Hrafnhildur Arnardóttir er en af Islands førende samtidskunstnere med base i New York. Hun arbejder både med syntetisk og naturligt hår. Hendes skulpturer, vægmalerier og stedsspecifikke installationer udforsker temaer som forfængelighed, selvbillede, mode, skønhed og populær myte. For Shoplifter er hår den ultimative tråd, der vokser fra vores krop. Hår er en original, kreativ fiber, en måde for folk at skelne sig selv som individer og ofte en kunstform. Humor spiller en stor rolle i hendes liv og arbejde, nogle gange subtilt, men andre gange tager det over.

Shoplifter repræsenterede Island på Venedigbiennalen i 2019, og hendes installation Chromo Sapiens åbnede på den islandske pavillon i maj 2019 i Venedig, Italien. Installationen rejste senere til Island og åbnede på Reykjavik Art Museum i januar 2020.

Andre nyere værker omfatter soloudstillinger på Kulturhuset Stadsteatern i Stockholm, Sverige (2020), The Savannah Collage of Art and Design in Georgia (2020), Kiasma, the Finnish National Gallery (2019), National Gallery of Iceland (2017), the Walt Disney Concert Hall i Los Angeles (2017) og Queensland Art Gallery of Modern Art i Australien (2016). Bemærkelsesværdige projekter og priser omfatter hendes store vinduesinstallation, der er skabt i samarbejde med kunstkollektivet (avaf) for MoMA, Museum of Modern Art i New York (2008), The Nordic Award in Textiles og Prince Eugen Medal for kunstnerisk præstation fra Sveriges konge og kongelige krone (2011).

Upcoming shows. December ARoS, Tyskland, Canada.

<https://www.youtube.com/watch?v=QvveF5JpJ-Y&t=1005s>

Interview Infringe Brooklyn - den islandske kunstner Hrafnhildur Arnardóttir, alias Shoplifter, studio er en kaotisk skattekasse. Kasser fyldt med materialer er stablet fra gulv til loft, skulpturer og tegninger dækker hver overflade. Det er en passende introduktion til Shoplifters magiske verden, et sted hvor farve hersker.

3 Highlights på Museer Efterår 2021 Nordatlantens Brygge – Shoplifter – Nervescape IX

Med inspiration fra forskellige inspirationskilder (supernovaer, menneskelige adfærdsmønstre og sorte huller, for blot at nævne nogle få) - Shoplifters praksis trods opsummering - hvilket er som hun kan lide det. "Jeg kan ikke se behovet for, at kunst, mode, design og håndværk er adskilt fuldstændigt - jeg kan godt lide, at der kan være gråzoner," siger hun. Hun skaber primært skulpturer, installationer og forestillinger og samarbejder ofte om mode- og designprojekter. Disse omfatter at arbejde med Björk om skabelsen af hendes Medúlla-albumcover, designe brugerdefinerede mønstre til Nike og samarbejde med forskellige designere om at skabe engangsmode.

Hår er en tilbagevendende funktion i Shoplifters arbejde. Pga de visuelle og stilistiske muligheder lige så meget som hårets symbolske associationer, arbejder hun med både menneske- og kunsthår og favoriserer syntetiske hårforlængelser i levende regnbuefarver. Hvad der tiltrækker hende til dette materiale, forklarer hun således, "det ser skidt ud, mere forbundet med Halloween, parykker og påklædning. At bruge det var min måde at nedbringe mine egne forståelser om, hvad der er 'ædelt' og hvad der ikke er, at bruge noget, der er virkelig lav kvalitet, men få det til at ligne noget herligt".

Litli Tittur (Imaginary Friends)

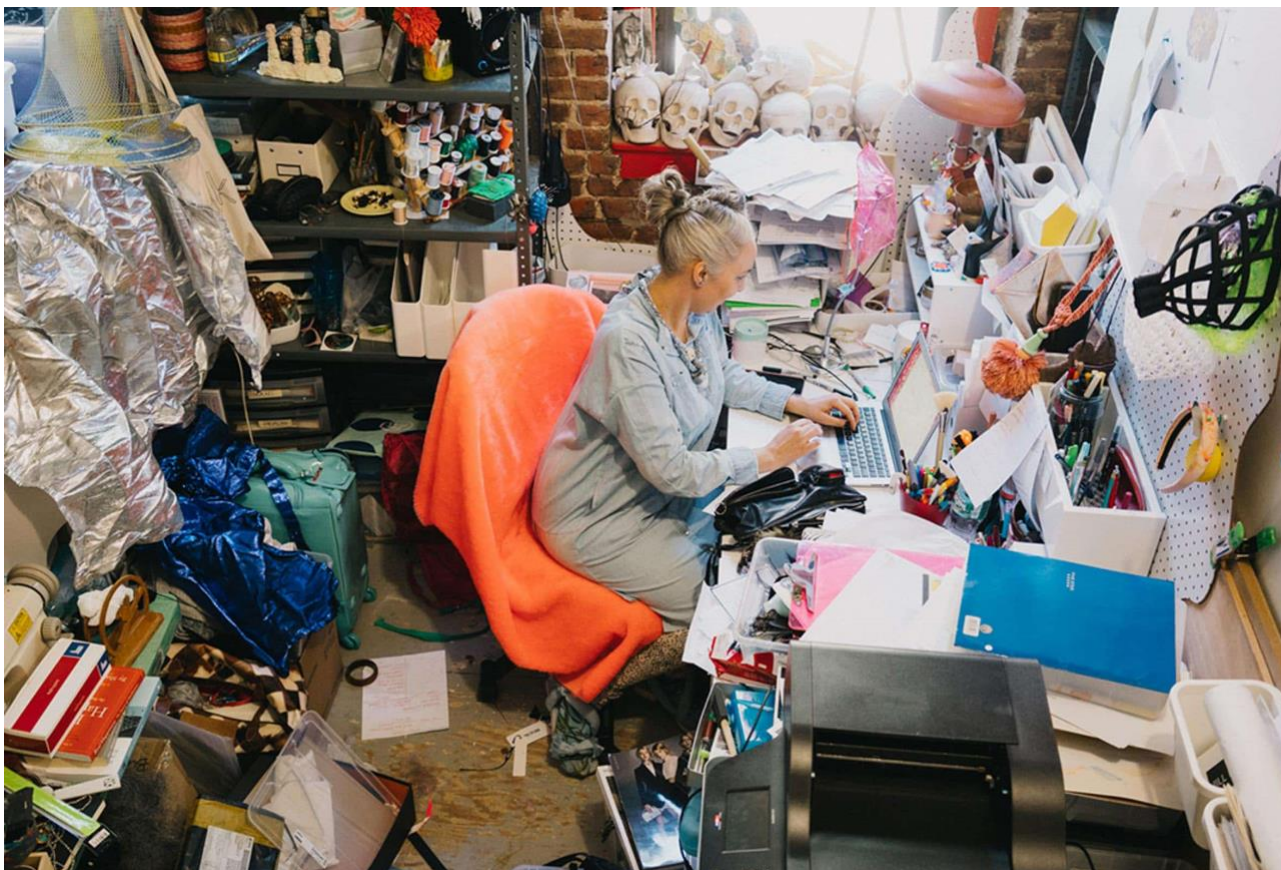
Shoplifter er født i Island og har haft base i New York i 25 år. Hun forklarer, "da jeg forsøgte at finde ud af, hvor jeg skulle tage min Masters, tænkte jeg hver gang på mig selv i Europa i sort på hvidt, og hver gang jeg så mig selv i New York, så jeg det i farver. Jeg tænkte ... jeg går med farven!" Farve spiller nemlig en afgørende rolle i Shoplifters arbejde. I stedet for at vige fra det, som mange samtidskunstnere gør, omfavner hun det. Faktisk er det blevet noget af en underskrift. "Et af de første stykker, jeg nogensinde lavede, var i vinduet på MoMa. Det var meget barok, maksimalistisk og lidt højt." hun husker: "Jeg møder stadig folk, der fortæller mig, hvor meget glæde det var for dem at passere forbi

dette vindue fyldt med al denne farve - næsten som farveterapi".

I hendes arbejde manipuleres håret på alle måder. Det er børstet, vævet, flettet og endda smeltet. Nogle gange flettes det ind i kæmpemæssige vægmalerier eller formes til ulige, charmerende figurer, hvis titler i tungen (som Bearded Loner About To Bend Over) gentager hendes legende natur. Humor er kernen i hendes praksis. Når alt kommer til alt, argumenterer hun, er en af de mest magtfulde ting ved kunst sikkert dens evne "til at gøre mennesker glade"?

Vi satte os sammen med Shoplifter i hendes Brooklyn -studie for at diskutere alt om hår og kunst.

3 Highlights på Museer Efterår 2021 Nordatlantens Brygge – Shoplifter – Nervescape IX

Hvor stammer navnet Shoplifter fra? Mit rigtige navn, Hrafnhildur, er et islandsk navn, det betyder kamp mellem ravne. Da jeg flyttede til New York, blev jeg præsenteret for nogen, og da jeg sagde 'hej, jeg hedder Hrafnhildur', svarede hun 'rart at møde dig ... Shoplifter?'. Jeg begyndte bare at grine, jeg tænkte, det her bliver håbløst. I sidste ende huskede folk bare Shoplifter, fordi det er så sjovt. Jeg har en meget farverig personlighed, og jeg er meget humoristisk, jeg tager mig selv alvorligt, men jeg vil virkelig ikke tage mig selv ceremonielt. Jeg tror, at ved at bruge mit kaldenavn Shoplifter tog jeg stort set hånd om det. Du kan ikke rigtig tage dig selv alvorligt, når du bruger det navn!

Hvad tiltrækker dig til hår som medium? Jeg synes, det er fascinerende, at vi har denne evigt skiftende 'vegetation' over hele vores kroppe, som vi skal ordne og tæmme. Hår er en rest af den vildskab, vi besidder, og en af de få ting, der overlever vores eksistens. Det er som et skjold, eller alternativt kan det være en måde at vise sig selv for verden. Mange mennesker finder hår så uhyggeligt/ulækkert, når det først er væk fra kroppen, men alligevel er det noget stolt og skønt, når det er på kroppen ... selvom det er den samme fibre. Når jeg arbejder med hår, håber jeg at fremkalde disse samtidige følelser, modsætninger til afsky og skønhed. På mange måder trækker håret dig ind på grund af dets dekorative elementer, dets farver og blødhed ... det er næsten hyggeligt. Men på samme tid kan du føle væmmelse på grund af dens volumen, og du er nødt til at bestemme i øjeblikket - hvilken vej vil du gå? Det trækker dig i to retninger, og så må du nøjes med en følelse. Der er sådan en fin grænse mellem det groteske og det smukke.

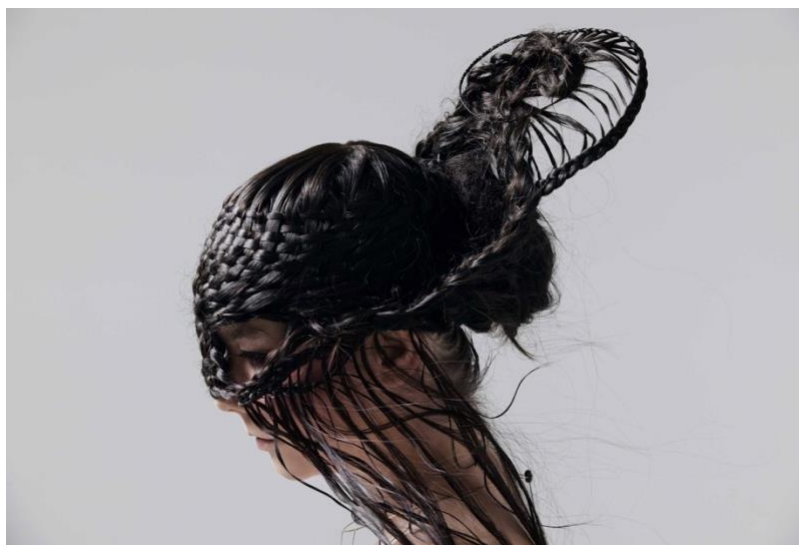
3 Highlights på Museer Efterår 2021 Nordatlantens Brygge – Shoplifter – Nervescape IX

Hvad inspirerer dig i øjeblikket? Jeg er inspireret af mennesker. Adfærdsmønstre, gruppeidentitet, gruppeidentitet ... Jeg læser også gerne om den seneste udvikling inden for neurovidenskab og hjerneforskning. Jeg kan huske, da jeg lige var færdig med at lave en installation kaldet Nervescape ud af hår, og så stødte jeg på billeder af neuroner i hjernen. Det lignede så meget mit arbejde, jeg kunne ikke tro det!

Har din brug af hår ændret sig gennem årene? Jeg betragter en hårtråd som en streg på papir. I begyndelsen brugte jeg brunt hår, fordi jeg ville kommentere det menneskelige i det, og jeg tænkte, at det ville være dyrere og mere fancy. Senere begyndte jeg at bruge meget kunstigt udseende, farverige syntetiske hårforlængelser. Jeg kan godt lide, at det er skidt, mere forbundet med Halloween, parykker og påklædning. Det var min måde at nedbringe mine egne forforståelser om, hvad der er 'ædelt' og hvad der ikke er, at bruge noget, der er virkelig lav kvalitet, men få det til at ligne noget herligt. Jeg kan også godt lide at bruge det i store mængder og vise et volumen hår, som du ikke er vant til. Vi er vant til kun at have en vis mængde hår på én person, så det er interessant at se

meget af det hele sammen.

Du har samarbejdet om projekter på tværs af forskellige discipliner, f.eks. Medúlla -albumcoveret med Björk. Kan du fortælle os om disse samarbejder? Jeg havde en udstilling i ATM Gallery i New York, Björk så det og bad mig om at hjælpe med at udvikle hendes look til hendes album. Det blev optaget ved hjælp af kun menneskelige stemmer, ingen instrumenter, så hun ville have noget, der var tæt forbundet med kroppen. Vi lavede kurvevævning af hårstykker og fletninger. For mig så jeg det som at lave en stillebenskomposition, en

bærbar skulptur. Jeg kan godt lide at flirte med mode og popkultur, jeg støtter ikke særlig meget snobberiet om 'high art versus low art'. Jeg kan ikke se behovet for, at kunst, mode, design og håndværk skal adskilles fuldstændigt - jeg kan godt lide, at der kan være gråzoner. Flere og flere mennesker arbejder i disse gråzoner. Jeg vil virkelig tillade mig selv at undersøge forskellige måder at lave ting på. For eksempel har jeg en stor passion for udklædning og kostume, så når jeg får mulighed for at designe tøj, glæder jeg mig over det! Når det kommer til at flyde mellem discipliner, er jeg lidt af en flirt.

Memorial Hair Flowers

The Curious Victorian Tradition of Making Art from Human Hair
Allison Meier feb. 13, 2018 6:50pm

3 Highlights på Museer Efterår 2021 Nordatlantens Brygge – Shoplifter – Nervescape IX

Fra samlingen af John Whitenight og Frederick LaValley. Foto af Alan Kolc. Hilsen af College of Physicians of Philadelphia og Mütter Museum.

Kød rådner til ben og tager vores ansigter og figurer med. Men klip hår, og den vil beholde sin farve i årtier, endda århundreder. Således forbliver kunst udformet af hår-en tradition fra det 19. århundrede, hvor lokker blev flettet ind i smykker, sløjftet for at ligne blomsterblade, endda malet til brug i pigmenter-stadig frosset i tiden.

Hårkunst har sine rødder i det 17. og 18. århundrede, hvor høje spædbarnsdødeligheder betød, at "døden var overalt", skriver Karen Bachmann i et essay til den nylige bog *Death: A Graveside Companion*. "Opbevaring og opbevaring af hår til fremtidig brug i smykker eller andre mindehåndværk (f.eks. Kranse) var almindeligt." Men det var først i den victorianske æra, at "de døde kult" næsten blev en mani i Storbritannien. "

Dette blev ansporet af dronning Victoria selv, der styrede det britiske imperium fra 1837 til hendes død i 1901. "I 1861 døde hendes elskede mand, prinsgemal Albert, hvorpå dronningen indgik en tilstand af formel sorg, der varede resten af hendes liv," fortalte Joanna Ebenstein, grundlægger af New Yorks Morbid Anatomy Museum og redaktør for *Death: A Graveside Companion*, til Artsy. "Dette tilskyndede en sorgemåde i populærkulturen på begge sider af Atlanterhavet, der blev hængende indtil begyndelsen af det 20. århundrede." (I USA blev det med borgerkrigens høje dødsfald yderligere en tendens)

"Victorianerne var også berømt sentimentale," fortsatte Ebenstein. "Hårkunst, der kunne bruges til at mindes den levende eller døde elskede, smelter perfekt moden til sorg og sentimentalitet."

En række af disse værker kan i øjeblikket ses på Mütter -museet ved College of Physicians of Philadelphia som en del af deres show "Woven Strands: The Art of Human Hair Work." Udstillingen er organiseret i forbindelse med Morbid Anatomy Museum og indeholder sjældent set udvalg fra seks private samlinger (herunder co-kuratorer John Whitenight og Evan Michelson). Den ene, en jetbroche, har tre krøller arrangeret som en fleur-de-lis med accenter af guldtråd og perler. Andre inkorporerer hår, men mere subtilt-en båndslunge fra slutningen af det 19. århundrede er lige så indviklet vævet som fine blonder.

Disse hårkunstværker deler en følelse af intimitet, da mange var beregnet til at blive båret på kroppen eller vist i hjemmet. "Folk ville bruge pulveriseret hår som en slags pigment og male en sorgscene, og derefter på bagsiden af smykket ville være en lås af personens hår, slidt tæt på personens hjerte," sagde Emily Snedden

3 Highlights på Museer Efterår 2021 Nordatlantens Brygge – Shoplifter – Nervescape IX

Yates, speciel projektleder ved Mütteren og medkurator for udstillingen. Disse genstande sluttede sig til andre ritualer i sorgen fra det 19. århundrede, der var både populære og obligatoriske, herunder udførlige sorgkjole og posthume portrætter af lig.

“Farvel, men ikke for altid” Box, fra samlingen af Jennifer Berman. Foto af Evi Numen. Hilsen af College of Physicians of Philadelphia og Mütter Museum.

Selvom hårkunst ofte er forbundet med memento moris eller sorgobjekter, blev det lige så ofte brugt til at lave slægtstræer eller venskabstegn. "Historisk set er der stadig mere hårkunst, der vedrører levende mennesker," bemærkede Snedden Yates. Flere af

eksemplerne i “Vævede tråde” indeholder familiefotografier indrammet af hårkranse, lige så meget en optegnelse af disse mennesker som det fangede billede. Et hårtræ under en kuppel blev skabt med lokker bidraget af levende medlemmer af en metodistkirke.

"Meget hår ville blive flettet og derefter lagt i en bog, og et digt ville blive skrevet under det, eller noget der beskriver deres forhold til en person," sagde Snedden Yates. "Det var virkelig en ode til personens essens." Sjældent overlever kunstnerens navn. Det menes, at de fleste hårkunstværker blev lavet af kvinder; bøger om damernes "fancywork" gav instruktioner sammen med andre victorianske stuehåndværk som håndarbejde eller voksblomster. En teknik, kendt som paletarbejde, krævede, at hår blev lagt fladt og vævet ind i et mønster og derefter klippet med stenciler i former. Bordarbejde, derimod, opfordrede til at

fletning af hår i smykker eller arvestykker. En udgave fra 1867 af en hårkunstguide af Mark Campbell bekræfter: "For personer, der ønsker at bevare og væve varige erindringer, kan håret af en afdød far, mor, søster, bror eller barn også nyde den ufattelige fordel og tilfredshed ved at vide at materialet i deres eget håndværk er det egentlige hår af de 'elskede og væk'."

Nogle samtidskunstnere arbejder stadig med hår: Melanie Bilenker lagrer sit eget hår mellem harpiks

for at bygge indenlandske scener, mens Mona Hatoum bruger hår til at referere til fragmenter af sig selv i sine installationer. Alligevel er det ikke længere en udbredt praksis med sorg. "Der var et ret pludseligt stop, når først verdenskrig tog fokus og krævede folks opmærksomhed," sagde Snedden Yates og bemærkede, at kun et stykke i showet blev lavet efter Første Verdenskrig.

3 Highlights på Museer Efterår 2021 Nordatlantens Brygge – Shoplifter – Nervescape IX

Men selv i dag, hvor tilgængeligheden af fotografering og sociale medier gør hårportrætter af vores kære forældede, er håndværket i disse historiske eksempler tydeligt. Hver minutiøs knude i en streng eller sart kronblad af en blomst dannet med hår og tråd afspejler en intim forbindelse mellem kunstneren og det fraværende emne, der fungerede som både portræt og talisman af et forhold.